

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ
REPUBLIKA SRPSKA
INSTITUTE OF STATISTICS

**ОСНОВНА НАЧЕЛА
ЗВАНИЧНЕ СТАТИСТИКЕ
КОДЕКС ПРАКСЕ
ЕВРОПСКЕ СТАТИСТИКЕ**

РЕПУБЛИКА СРПСКА
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ
REPUBLIKA SRPSKA
INSTITUTE OF STATISTICS

ОСНОВНА НАЧЕЛА ЗВАНИЧНЕ СТАТИСТИКЕ

КОДЕКС ПРАКСЕ ЕВРОПСКЕ СТАТИСТИКЕ

Бања Лука
јун 2014. године

Главни уредник:

Владан Сибиновић

Редакциони одбор:

Др Радмила Чичковић, Радосав Савановић, Владан Сибиновић, Александра Зец,
Богдана Радић, Јелена Ђокић

**Начелник Одјељења за израду публикационих база података и статистичких
публикација:**

Владан Сибиновић

Техничка припрема текста, дизајн, прелом и корице:

Владан Сибиновић

Одговара:

Др Радмила Чичковић, директор

Штампа:

Примапром, Бања Лука

За штампарију:

Душко Врховац

ПРЕДГОВОР

Након усвајања измијењеног Кодекса праксе европске статистике од стране Одбора Европског статистичког система, и након што је Генерална скупштина Уједињених нација усвојила Основна начела званичне статистике, осигуравање високог квалитета статистичких производа и услуга постало је још важнији задатак, како националних статистичких институција Европског статистичког система, тако и статистичких институција земаља кандидата и потенцијалних кандидата за чланство у Европској унији, али и шире, на глобалном нивоу.

У овом посебном, другом издању, Републички завод за статистику након 2008. године, објављује измијењена Основна начела званичне статистике и Кодекс праксе европске статистике како би Републички завод за статистику, Влада и статистички органи били посвећени поштовању начела која обухватају институционално окружење, статистичке процесе и статистичку производњу.

Сматрам да ће ова публикација бити корисна током примјене начела која су усвојена како би, на тај начин, ишли у корак са најновијим стандардима усвојеним од стране највиших релевантних тијела.

Бања Лука, јун 2014. године

Др Радмила Чичковић
Директор Републичког завода за статистику

САДРЖАЈ

ПРЕДГОВОР.....	3
ОСНОВНА НАЧЕЛА ЗВАНИЧНЕ СТАТИСТИКЕ.....	5
КОДЕКС ПРАКСЕ ЕВРОПСКЕ СТАТИСТИКЕ.....	9
Институционално окружење.....	12
Статистички процеси.....	17
Статистички резултати.....	21
Дефиниције.....	25

ГЕНЕРАЛНА СКУПШТИНА УЈЕДИЊЕНИХ НАЦИЈА

ОСНОВНА НАЧЕЛА ЗВАНИЧНЕ СТАТИСТИКЕ

ПРЕАМБУЛА

Генерална скупштина,

позивајући се на недавне резолуције¹⁾ Генералне скупштине и Економског и социјалног савјета које истичу фундаментални значај званичне статистике за националне и глобалне планове развоја;

Имајући у виду кључну улогу квалитетних статистичких података за анализу и утемељену политику доношења одлука за подршку одрживом развоју, миру и безбједности, као и за заједничко знање и трговину међу државама и народима све више повезаног свијета, што захтијева отвореност и транспарентност;

Имајући такође у виду да суштинско повјерење јавности у интегритет званичних статистичких система и повјерење у статистику у великој мјери зависе од поштовања основних вриједности и начела који представљају основу сваког друштва које тежи да разумије само себе и да поштује права својих чланова, те да су у овом контексту професионална независност и одговорност статистичких агенција од суштинског значаја;

Наглашавајући да, да би били ефикасни, основне вриједности и начела која управљају статистичким активностима морају бити

загарантовани законским и институционалним оквирима и да се морају поштовати на свим политичким нивоима и од стране свих учесника у националним статистичким системима;

Усваја Основна начела званичне статистике наведене у даљем тексту, које је усвојила Комисија за статистику 1994. године²⁾ и потврдила 2013. године, а одобрио Економски и социјални савјет у својој резолуцији 2013/21.

¹⁾ Укључује резолуцију Генералне скупштине 64/267 о Свјетском дану статистике и резолуције Економског и социјалног савјета 2005/13 о 2010 Свјетском програму пописа становништва и домаћинстава 2010, 2006/6 о јачању статистичких капацитета и 2013/21 о Основним начелима званичне статистике.

²⁾ За оригиналну преамбулу коришћену приликом почетног усвајања Начела 1994. године, видјети извјештај Комисије за статистику о посебном засједању (Е/1994/29), поглавље В. Више информација о Основним начелима и њиховом историјату, доступно је на Интернет страници Одјељења за статистику.

1. НАЧЕЛО

Званична статистика представља неопходан елемент у информационом систему демократског друштва, који снабдијева владу, економију и јавност подацима о економској, демографској и друштвеној ситуацији и стању животне средине. У том циљу, статистичке агенције обезбјеђују и на непристрасној основи чине доступном званичну статистику која испуњава захтјев практичне корисности, уважавајући право грађана на јавне информације.

2. НАЧЕЛО

Да би се сачувало повјерење у званичну статистику, неопходно је да статистичке агенције одлучују о методима и процедурама прикупљања, обраде, чувања и презентације статистичких података по строго професионалним критеријумима, уз поштовање научних принципа и професионалне етике.

3. НАЧЕЛО

Да би се омогућило коректно тумачење података, статистичке агенције приказују информације о статистичким изворима, методима и процедурама према научним стандардима.

4. НАЧЕЛО

Статистичке агенције су овлашћене да коментаришу погрешна тумачења и злоупотребе статистике.

5. НАЧЕЛО

Подаци за статистичке сврхе могу се узимати из свих врста извора, било да су то статистичка истраживања или административни подаци. Статистичке агенције бирају изворе с обзиром на квалитет, правременост, трошкове и оптерећеност испитаника.

6. НАЧЕЛО

Индивидуални подаци које статистичке агенције прикупљају за статистичку компилацију, било да се односе на физичка или правна лица, строго су повјерљиви и користе се искључиво у статистичке сврхе.

7. НАЧЕЛО

Закони, регулативе и мјере по којима функционишу статистички системи морају бити јавни.

8. НАЧЕЛО

Координација међу статистичким агенцијама унутар држава од суштинског је значаја за постизање досљедности у ефикасности у статистичком систему.

9. НАЧЕЛО

Употреба међународних концепата, класификација и метода од стране статистичких агенција у свим државама унапређује досљедност и ефикасност статистичких система на свим званичним нивоима.

10. НАЧЕЛО

Билатерална и мултилатерална сарадња у статистици доприноси унапређењу система званичне статистике у свим државама.

КОДЕКС ПРАКСЕ ЕВРОПСКЕ СТАТИСТИКЕ

ЗА НАЦИОНАЛНЕ СТАТИСТИЧКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ И СТАТИСТИЧКЕ ИНСТИТУЦИЈЕ ЕВРОПСКЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

ОДБОР ЕВРОПСКОГ СТАТИСТИЧКОГ СИСТЕМА ЈЕ 28. СЕПТЕМБРА 2011. ГОДИНЕ УСВОЈИО РЕВИДИРАНИ КОДЕКС ПРАКСЕ ЕВРОПСКЕ СТАТИСТИКЕ, НАМИЈЕЊЕН ДАЉЕМ СИСТЕМАТСКОМ ПОБОЉШАЊУ КВАЛИТЕТА ЗВАНИЧНЕ ЕВРОПСКЕ СТАТИСТИКЕ И, С ТИМ У ВЕЗИ, ПОВЕЋАЊУ ПОВЈЕРЕЊА У СТАТИСТИКУ ОД СТРАНЕ КОРИСНИКА И ДАВАЛАЦА ПОДАТАКА.

Кодекс праксе европске статистике је заснован на 15 начела. Органи управе и статистички органи у Европској заједници обавезују се да ће поштовати начела утврђена овим кодексом који обухвата институционално окружење, статистичке процесе и производњу. Група показатеља добре праксе за сваки од 15 начела обезбјеђује референтни ниво за сагледавање примјене овог Кодекса.

Петнаест начела Кодекса (повезаних у радни оквир: 1. институционално окружење – квалитет структуре, 2. статистички процеси – квалитет процеса и 3. статистички резултати – квалитет производа), настало је на основу постојећих међународних стандарда и декларације квалитета Европског статистичког система.

Предузимању свих активности у циљу примјене и унапређења усвојених начела свакако ће од велике помоћи бити документи Европске статистичке канцеларије (Еуростат) („*ESS Handbook for Quality Reports*“ – *EHQR*, „*ESS Handbook on Data Quality Assessment Methods and Tools*“ – *DatQAM* и „*ESS Standard for Quality Reports*“ – *ESQR*) у којима се дефинишу и разрађују различите компоненте квалитета статистичких резултата и процеса.

Намјена ових докумената је и да промовишу хармонизовани извјештај о квалитету који олакшава поређење статистичких резултата и процеса између земаља чланица Европског статистичког система.

ПРЕАМБУЛА

Визија Европског статистичког система³⁾

„Европски статистички систем биће свјетски лидер када су у питању услуге из области статистичких информација и најважнији извор информација за Европску унију и њене државе чланице. На основу научних принципа и метода, Европски статистички систем ће пружити и континуирано унапређивати програм хармонизоване европске статистике која представља неопходан темељ демократских процеса и друштвеног напретка.“

Мисија Европског статистичког система

„Пружамо Европској унији, свијету и јавности независне и висококвалитетне информације о привреди и друштву на европском, националном и регионалном нивоу, те омогућавамо да те информације буду доступне свима у сврху доношења одлука, истраживања и расправе.“

За реализацију те мисије и визије чланице Европског статистичког система теже заједничкој сарадњи и сталној интеракцији са корисницима у складу са Начелима Кодекса праксе европске статистике и општим начелима управљања квалитетом, укључујући, поред интеграције и хармонизације, и ангажованост руководства, партнерство, задовољство запослених и континуирани напредак.

Скуп показатеља добре праксе за свако од Начела представља референцу за оцјену примјене Кодекса. Критеријуми квалитета европске статистике дефинисани су у европском Закону о статистици.⁴⁾

Статистичке институције⁵⁾, које обухватају Комисију (Еуростат), националне статистичке институције и остале националне институције одговорне за развој, производњу и дисеминацију европске статистике⁶⁾, уз владе, министарства и Европско вијеће, обавезују се да ће се придржавати Кодекса.

Начела Кодекса праксе, уз општа начела управљања квалитетом, представљају заједнички оквир квалитета у Европском статистичком систему.

³⁾ Одредба (ЕЗ) 223/2009, члан 4

⁴⁾ Одредба (ЕЗ) 223/2009, члан 12

⁵⁾ Одредба (ЕЗ) 223/2009, члан 4 и 5

⁶⁾ Одредба (ЕЗ) 223/2009, члан 1. У Кодексу праксе, „остале националне институције одговорне за развој, производњу и дисеминацију европске статистике“ зову се „остале статистичке институције“.

Институционално окружење

Институционални и организациони фактори имају значајан утицај на ефикасност и вјеродостојност статистичког органа који развија, производи и дисеминира европску статистику. Релевантна питања су професионална независност, мандат за прикупљање података, адекватност ресурса, посвећеност квалитету, повјерљивост статистичких података, непристрасност и објективност.

1. НАЧЕЛО ПРОФЕСИОНАЛНА НЕЗАВИСНОСТ

Професионална независност статистичких институција од осталих политичких, регулаторних и управних органа и тијела, те субјеката из приватног сектора, обезбјеђује поузданост европске статистике.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 1.1 Независност националних статистичких институција и Еуростата од политичког и било каквих других спољних утицаја на развој, производњу и дисеминацију статистике утврђена је законом и осигурана је за остале статистичке институције.
- 1.2 Руководиоци националних статистичких институција и Еуростата, те руководиоци осталих статистичких институција имају довољно висок хијерархијски положај који им омогућава приступ политичким тијелима и тијелима јавне управе. Ови руководиоци су на највишем нивоу стручне способности.
- 1.3 Руководиоци националних статистичких установа и Еуростата, те руководиоци осталих статистичких институција одговорни су да осигурају да се статистика развија, производи и дисеминира независно.
- 1.4 Руководиоци националних статистичких институција и Еуростата, те руководиоци осталих статистичких институција једини су одговорни за доношење одлука о статистичким методама, стандардима и процедурама, као и о садржају и времену објављивања статистика.

- 1.5 Статистички програми рада се објављују, а периодични извјештаји описују остварени напредак.
- 1.6 Статистичка саопштења се јасно разликују и издају независно од политичких ставова.
- 1.7 Националне статистичке институције и Еуростат, те остале статистичке институције, када је то примјерено, јавно се изјашњавају о статистичким питањима, укључујући критике и указивање на злоупотребу званичне статистике.
- 1.8 Именовање руководиоца националних статистичких институција и Еуростата, те осталих статистичких институција темељи се искључиво на стручној компетентности. Разлози на основу којих се руководиоци могу разријешити дужности одређени су правним оквиром. То не могу бити разлози који нарушавају стручну и научну независност.

2. НАЧЕЛО

ОВЛАШЋЕЊЕ ЗА ПРИКУПЉАЊЕ ПОДАТАКА

Статистичке институције имају јасна правна овлашћења за прикупљање података за потребе европске статистике. Управна тијела, предузећа и домаћинства, као и шира јавност, могу се приморати законским путем, а на захтјев статистичких институција, да дозволе приступ подацима или да их доставе за потребе европске статистике.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 2.1 Овлашћења статистичких институција да прикупљају податке потребне за развој, производњу и дисеминацију европске статистике утврђена су законом.
- 2.2 Статистичким институцијама је законом дозвољено да користе административне податке у статистичке сврхе.
- 2.3 На основу правног акта, статистичке институција могу да захтијевају одговор у статистичким истраживањима.

3. НАЧЕЛО АДЕКВАТНОСТ РЕСУРСА

Ресурси доступни статистичким институцијама морају бити довољни да се испуне захтјеви европске статистике.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 3.1 Запослени радници, финансијска средства и рачунарска опремљеност одговарајућег обима и квалитета, стоје на располагању ради задовољавања текућих потреба европске статистике.
- 3.2 Обим, ниво детаљности и трошкови европске статистике примјерени су потребама.
- 3.3 Постоје процедуре за процјену и оправдање захтјева за новим статистикама у односу на њихове трошкове.
- 3.4 Постоје процедуре за процјену сталне потребе за свим статистикама, како би се увидјело да ли постоји потреба да се поједине укину или смање у обиму, у циљу ослобађања ресурса.

4. НАЧЕЛО ПОСВЕЋЕНОСТ КВАЛИТЕТУ

Статистичке институције посвећене су квалитету. Оне систематично и редовно идентификују предности и недостатке како би се континуирано побољшавао квалитет процеса и производа.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 4.1 Политика квалитета је дефинисана и доступна јавности. Постоје организациона структура и средства за потребе управљања квалитетом.
- 4.2 Постоје процедуре за планирање и праћење квалитета процеса производње статистике.

- 4.3 Квалитет производа редовно се прати, те се процјењује у односу на могуће компромисе, а о њему се извјештава у складу са критеријумима квалитета европске статистике.
- 4.4 Спроводи се редовно и темељно ревидирање најважнијих статистичких резултата у којем, према потреби, учествују спољни стручњаци.

5. НАЧЕЛО СТАТИСТИЧКА ПОВЈЕРЉИВОСТ

Тајност давалаца података (домаћинстава, предузећа, управних јединица и осталих изјештајних јединица), повјерљивост информација које пружају и њихова употреба искључиво у статистичке сврхе, у потпуности су загарантовани.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 5.1 Статистичка повјерљивост загарантована је законом.
- 5.2 Запослени се приликом заснивања радног односа потписом обавезују да поштују законом предвиђену обавезу повјерљивости.
- 5.3 Прописују се казне за свако намјерно кршење статистичке повјерљивости.
- 5.4 Запосленима су дате смјернице и упуте за заштиту статистичке повјерљивости у процесима производње и дисеминације. Политика повјерљивости доступна је јавности.
- 5.5 Постоје физички, технолошки и организациони предуслови за заштиту безбједности и интегритета статистичких база података.
- 5.6 На спољне кориснике који приступају статистичким микроподацима у истраживачке сврхе примјењују се строги протоколи.

6. НАЧЕЛО

НЕПРИСТРАНост И ОБЈЕКТИВНОСТ

Статистичке институције развијају, производе и дисеминирају европске статистике поштујући научну независност на објективан, стручан и транспарентан начин, тако да се сви корисници третирају једнако.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 6.1 Статистике се израђују на објективној основи која је одређена статистичким правилима.
- 6.2 Избор извора података и статистичких метода, као и одлуке о дисеминацији статистике, одређени су статистичким правилима.
- 6.3 Грешке пронађене у објављеним статистикама исправљају се и објављују у најкраћем могућем року.
- 6.4 Подаци о методама и поступцима који се користе доступни су јавности.
- 6.5 Датуми и вријеме објављивања статистичких саопштења унапријед се објављују.
- 6.6 Унапријед се најављују битније ревизије или измјене методологија.
- 6.7 Сви корисници имају једнак и истовремен приступ статистичким саопштењима. Сваки привилегован приступ прије објављивања омогућен неком спољнем кориснику ограничен је, контролисан и објављен. Уколико дође до тога да информације „процуре“, процедуре које се тичу ранијег приступа се ревидирају с циљем осигуравања непристраности.
- 6.8 Статистичка саопштења и изјаве дате током конференција за штампу објективни су и непристрани.

СТАТИСТИЧКИ ПРОЦЕСИ

Европски и други међународни стандарди, смјернице и добра пракса у потпуности се поштују у поступцима које статистичке институције проводе ради организовања, прикупљања, обраде и дисеминације европске статистике. Вјеродостојност статистике повећава се стицањем репутације доброг управљања и ефикасности. Релевантни фактори су добра методологија, одговарајући статистички поступци, умјерена оптерећеност давалаца података, те економичност.

7. НАЧЕЛО ДОБРА МЕТОДОЛОГИЈА

Добра методологија подупире квалитет статистике. За то су неопходни одговарајући алати, поступци и стручност.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 7.1 Свеукупни методолошки оквир који се користи за европску статистику слиједи европске и друге међународне стандарде, смјернице и добру праксу.
- 7.2 Постоје процедуре које осигуравају да се стандардни концепти, дефиниције и класификације досљедно примјењују унутар статистичке институције.
- 7.3 Пословни регистар и оквир за истраживања у области становништва редовно се оцјењују и по потреби прилагођавају ради постизања високог нивоа квалитета.
- 7.4 Постоји детаљна усклађеност националних система класификације и одговарајућих европских система.
- 7.5 Запошљава се кадар са дипломом из релевантних академских дисциплина.
- 7.6 Статистичке институције спроводе политику континуираног стручног обучавања запослених.
- 7.7 Сарадња са научном заједницом организује се, када је то могуће, како би се побољшала методологија, дјелотворност примјењених метода, као и ради употребе бољих алата.

8. НАЧЕЛО

ОДГОВАРАЈУЋЕ СТАТИСТИЧКЕ ПРОЦЕДУРЕ

Одговарајуће статистичке процедуре, које се примјењују од прикупљања података до њиховог потврђивања, подупиру квалитет у статистици.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 8.1 За оне европске статистике које се темеље на административним подацима, дефиниције и концепти који се користе у административне сврхе у сагласности су са онима неопходним за статистику.
- 8.2 За статистичка истраживања, упитници се систематично тестирају прије прикупљања података.
- 8.3 Дизајн истраживања, одабир узорака и метода процјене добро су утемељени и редовно се преиспитују и по потреби ревидирају.
- 8.4 Прикупљање података, унос података и шифрирање се рутински надгледају и по потреби ревидирају.
- 8.5 Одговарајуће методе уређивања и импутације података користе се и редовно преиспитују, ревидирају или ажурирају по потреби.
- 8.6 Ревизије прате стандардне, добро утемељене и транспарентне процедуре.
- 8.7 Статистичке институције учествују у дизајну административних података, како би ови подаци били што више прилагођени статистичким потребама.
- 8.8 Склопљени су споразуми са власницима административних података, у којима се утврђује њихова заједничка преданост коришћењу ових података у статистичке сврхе.
- 8.9 Статистичке институције сарађују са власницима административних података са циљем осигурања квалитета података.

9. НАЧЕЛО

УМЈЕРЕНА ОПТЕРЕЋЕНОСТ ДАВАЛАЦА ПОДАТАКА

Захтјеви при извјештавању су пропорционални потребама корисника и не представљају превелико оптерећење за даваоце података. Статистичке институције прате оптерећеност при извјештавању и постављају циљеве за смањење исте у наредном периоду.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 9.1 Опсег и ниво детаљности захтјева европске статистике ограничена је на оно што је апсолутно неопходно.
- 9.2 Терет извјештавања распоређен је што је шире могуће на цјелокупне популације истраживања.
- 9.3 Подаци који се траже од пословних субјеката су, у највећој могућој мјери, доступни из њихових пословних извјештаја, а електронска средства се користе онда кад је то могуће како би се олакшао процес прикупљања.
- 9.4 Административни извори се користе када год је могуће, како би се избјегли поновљени захтјеви за давањем података.
- 9.5 Размјена података међу статистичким институцијама успостављена је како би се избјегло понављање истраживања.
- 9.6 Статистичке институције уводе мјере које омогућавају повезивање извора података како би се смањио терет извјештавања.

10. НАЧЕЛО ЕКОНОМИЧНОСТ

Ресурси се употребљавају ефикасно.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 10.1 Унутрашњим и независним спољним мјерама надзире се употреба ресурса у статистичкој институцији.
- 10.2 Производни потенцијал информационих и комуникацијских технологија оптимизован је за прикупљање, обраду и дисеминацију података.
- 10.3 Улажу се активни напори у побољшање статистичког потенцијала административних података, те и у ограничавање ресурса за директна статистичка истраживања.
- 10.4 Статистичке институције уводе и врше имплементацију стандардизованих рјешења која служе за побољшање дјелотворности.

СТАТИСТИЧКИ РЕЗУЛТАТИ

Доступна статистика задовољава потребе корисника. Статистика испуњава европске стандарде квалитета и служи потребама европских институција, влада, истраживачких установа, предузећа и јавности уопште. Битна питања тичу се тога у којој мјери су статистике релевантне, прецизне и поуздане, правовремене, усклађене, упоредиве међу регијама и државама, те да ли су лако доступне корисницима.

11. НАЧЕЛО РЕЛЕВАНТНОСТ

Европска статистика задовољава потребе корисника.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 11.1 Постоје процеси којима се добијају повратне информације од корисника, прати релевантност и практична употребљивост постојећих статистика у задовољавању њихових потреба, те се разматрају њихове новонастале потребе и приоритети.
- 11.2 Задовољавају се приоритетне потребе и исказују се у Програму рада.
- 11.3 Задовољство корисника се редовно прати и систематично узима у обзир.

12. НАЧЕЛО ТАЧНОСТ И ПОУЗДАНОСТ

Европска статистика тачно и поуздано одражава стварност.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 12.1 Изворни подаци, међурезултати и статистички резултати се редовно оцјењују и потврђују.
- 12.2 Грешке у узорковању и грешке које се не тичу узорка мјере се и систематично документују у складу са европским стандардима.
- 12.3 Ревизије се редовно анализирају у циљу побољшања статистичких процеса.

13. НАЧЕЛО ПРАВОВРЕМЕНОСТ И ТАЧНОСТ ОБЈАВЕ

Европска статистика се објављује правовремено и у одређено вријеме.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 13.1 Правовременост задовољава европске и остале међународне стандарде објављивања.
- 13.2 Стандардно дневно вријеме за објављивање статистике доступно је јавности.
- 13.3 Периодичност статистике поштује захтјеве корисника у највећој могућој мјери.
- 13.4 Одступање од временског плана дисеминације објављује се унапријед, објашњава се, те се утврђује нови датум објављивања.
- 13.5 Прелиминарни резултати прихватљиве, укупне тачности, могу се објавити по потреби.

14. НАЧЕЛО

УСКЛАЂЕНОСТ И УПОРЕДИВОСТ

Европске статистике имају временску и унутрашњу досљедност, те су упоредиве међу регијама и државама; могуће је комбиновање и заједничка употреба сродних података добијених из различитих извора.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 14.1 Статистике имају унутрашњу усклађеност и досљедност (тј. узимају се у обзир аритметички и рачуноводствени једнакости).
- 14.2 Статистике су упоредиве током прихватљивог временског раздобља.
- 14.3 Статистике се прикупљају на темељу општих стандарда који се односе на обима, дефиниције, јединице и класификације у различитим истраживањима и изворима.
- 14.4 Статистике из различитих извора и различите периодичности упоређују се и усклађују.
- 14.5 Упоредивост података међу државама у Европском статистичком систему постиже се периодичном размјеном података између Европског статистичког система и других статистичких система. Методолошке студије спроводе се у блиској сарадњи између држава чланица ЕУ и Еуростата.

15. НАЧЕЛО

ДОСТУПНОСТ И ЈАСНОЋА

Европска статистика представља се на јасан и разумљив начин, објављује се на одговарајући и примјерен начин, а расположива је и доступна на непристрасној основи заједно са метаподацима и смјерницама.

ПОКАЗАТЕЉИ:

- 15.1 Статистике и одговарајући метаподаци представљају се и архивирају у облику који омогућава исправно тумачење и смислена поређења.
- 15.2 За услуге дисеминације користе се модерне информационе и комуникационе технологије, те у случају потребе и традиционална штампана форма.
- 15.3 Када је то могуће, обављају се анализе по наруџби и о томе се обавјештава јавност.
- 15.4 Приступ микроподацима омогућава се у сврху истраживања и уређен је посебним правилима или протоколима.
- 15.5 Метаподаци се документују у складу са стандардизованим системима метаподатака.
- 15.6 Корисници се обавјештавају о методологији статистичких процеса укључујући употребу административних података.
- 15.7 Корисници се обавјештавају о квалитету статистичких резултата према критеријумима квалитета европске статистике.

ДЕФИНИЦИЈЕ:

"Европска статистика" подразумејева статистику Европске заједнице као што је дефинисано Правилником Савјета (Европске комисије) бр. 322/97 од 17. фебруара 1997. године о статистици Европске заједнице, коју производе и дисеминирају националне статистичке институције и статистички орган Европске заједнице (Еуростат) у складу са чланом 285(2) Споразума.

"Статистичка институција" подразумејева, на националном нивоу, национални статистички завод и друга статистичка тијела надлежна са производњу и дисеминацију статистике. На нивоу Европске заједнице, то је Еуростат.

"Европски статистички систем", представља партнерство Еуростат-а, националних статистичких завода и других националних статистичких тијела, који су у свакој од држава чланица ЕУ одговорни за производњу и дисеминацију статистике.

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ

2014

